

Espinagalls

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector Nord. Paratge d'Espinagalls.
Emplaçament A 100 metres al sud del camp gran d'Espinagalls.

Coordenades:

Latitud: 42.15275
Longitud: 1.92075
UTM Est (X): 410833
UTM Nord (Y): 4667300

Classificació

Número de fitxa 08299 - 76
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle XVIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Completament enrunada per l'interior, les parets aguanten en gairebé tota l'estructura. Segons es pot observar en algunes fotografies dels anys 80, la desaparició de les teules de la casa hauria accelerat i precipitat l'esfondrament. L'era es manté enrajolada.

Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: 08300A001000070000SO

Fitxes associades:

[Bassa Espinagalls](#)

[Forn de calç d'Espinagalls](#)

[Bassa de la casa d'Espinagalls](#)

Autoria de la fitxa

Martí Picas. INSITU SL

Descripció

La masia d'Espinagalls es tracta d'una casa de grans dimensions, construïda en diferents fases tal com es pot llegir observant els paraments de la façana. Actualment està completament ensorrada interiorment i amenaça ruïna les parets, perquè són d'una gran alçada. La masia està situada a l'extrem de l'esplanada coneguda del camp gran d'Espinagalls on una cresta de roca separa els camps de l'inici del vessant descendent als plans de Roset. Es tracta d'un entorn de feixes allargades amb un esgraonat bastant vertical. La casa està ubicada al primer replà i la façana nord està completament recolzada a la roca. La masia està conformada per l'edifici de la casa junt amb diversos annexos com la pallissa, corts, estables, era, entre altres. Edifici de planta rectangular amb diferents ampliacions i annexos adossats (est-oest). El perímetre de l'era està enrajolat i tancat per un potent mur ciclopi de pedra seca. L'alçat és de planta baixa, pis, golfes i un darrer nivell irregular que podríem denominar sotateulada. Les diferents estructures que conformen la casa, que han estat bastides en diferents fases constructives, mostren desnivells que es resolen a partir d'escales interiors. La façana principal la trobem orientada al sud perquè és l'orientació pròpia de les feixes del terreny. L'element principal de la façana nord és una cisterna d'aigua tapada ubicada a nivell del 2n pis a causa del desnivell del terreny. Aparentment, el bloc original de la casa correspondria a la cantonada de llevant a la que progressivament s'incorporarien ampliacions a ponent. L'estructura rectangular de l'edifici disposa d'un camí empedrat a la part frontal que connectaria la porta principal amb l'era, i a les feixes inferiors. Sembla que també hi havia, per bé que ara està ensorrat, un petit cobert entre l'enllosat i l'espadat del marge. El conjunt dels murs mostren diferències evidents a l'aparell segons la fase constructiva, tot i que les cantoneres sempre són grans blocs desbastats i força escairats. Pel que fa a les obertures, cal destacar l'antiga porta d'accés, situada a la façana sud. Tot i que no gaudeix d'una llinda treballada (biga recta de fusta), la porta era doble i disposava d'una biga de 2 metres encofrada amb taulons que s'amagava dins el mur per bloquejar la porta. A la façana de llevant hi podem observar encara 3 finestres, una per planta. A la façana sud, 4 finestres d'iguals característiques, 1 a la planta baixa i primera, i dues a les golfes. També hi hauria una obertura més gran, que hauria pogut tenir una barana d'ampit sobre la porta principal, però que s'ha perdut. Adossat a ponent del cos principal hi hauria una ampliació amb les mateixes característiques arquitectòniques i de materials constructius que està pràcticament enfonsada. Seguidament, trobem els límits de la gran pallissa d'Espinagalls. Ubicada un nivell per sobre de l'habitatge, pel desnivell del terreny, la paret s'eleva fins al nivell de golfes de la casa, al qual encara s'hi afegia un pilar cantoner que arribava a l'alçat superior de la pallissa, ja sense paret. L'accés a la pallissa, orientada a ponent, s'efectua frontalment des de l'era. Està distribuïda amb dos nivells i separat amb calaixos per pilars, cavalls i bigues interiors. Al segon nivell s'hi accedia per una escala exterior de pedra. L'alçada era molt considerable, i es recolza pel costat nord, gairebé completament a la paret del terreny. Actualment està completament ensorrada interiorment. A la façana sud, a la planta baixa s'observen alguns petits finestrons sense cap característica especial.

Observacions:

La qualitat i dimensions de tots els murs de pedra seca que envolten l'era d'Espinagalls és molt notable. Sobretot perquè s'utilitzen uns blocs de pedra enormes per tancar completament l'accés. En temps de plenitud de la casa i pallissa i coberts annex podria tractar-se d'una de les masies més singulars del poble en el seu context arquitectònic.

Història

L'activitat ha estat agrícola tradicionalment. Les característiques de la casa no varien gaire dels seus paral·lels a la zona, per bé que disposa d'alguns elements complementaris i dimensions que li atorguen unes dimensions socioeconòmiques de casa amb múscul econòmic a mitjans del s.XVIII. Possiblement però, sigui un mas anterior ja existent a la baixa edat mitjana. Documentalment, apareix al cadastre de l'any 1776 present a l'AM de Vilada, com a propietat d'Antoni Raurell de la Quart, qui era amo de la masia d'Espinagalls, la qual tenia de masoveries les cases de Picamill, Roset i la Masó. Actualment la finca és de propietat pública de la Generalitat de Catalunya. La finca d'Espinagalls, conjuntament amb la forest CUP 53 de Cabanelles, el Clot i Ca l'Hereuet situades entre els termes de Castell de l'Areny i Vilada, disposa d'una superfície de 538,8 ha és declarada Refugi de Fauna Salvatge segons el decret MAH/3923/2009 i es publica al DOC amb data de 23/2/2010.

